

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összekötetésben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELÉLŐS SZERKESZTŐ: Dr. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

A munkásbiztosító államosítása.

Nemrégiben megirtuk azokat a lényeges hibákat, melyek ma megbénítják a munkásbiztosító pénztár működését. Megemlékeztünk különösen az adminisztráció körül észlelhető hibákról, amelyek lehetővé teszik a pénztár kijátszását. Első pillanatra úgy tűnik fel, hogy az intézmény csak részben felel meg céljának, mert a betegsegélyezés teljesen biztosítva van, azonban a tagok nem tudnak vele élni, helyesebben visszaélnék a hibák okozta helyzettel.

Ennélfogva azóta sokszor hallottuk, több szaklapban is olvastuk az iparos-közönség ama óhaját, hogy a munkásbiztosítást egészen az állam vegye át, mert az állami adminisztráció sokkal jobb, mint a mai paritásos rendszer. Oly okokra fektetik ezen óhajtaikat, amelyek felett kétségtelenül gondolkozni kell mindenkinek, akit a munkásság sorsa csak egy kicsit is érdekel.

Sokan a törvény hiányainak tudják be azt, hogy a pénztár nagy drágasága mellett sem tökéletes. Azonban ez a feltevés teljességgel meg nem állhat.

Az 1907. évi munkásbiztosítási törvény modern szellemében óhajtotta rendezni a munkásbiztosítás kérdését. A jóakarát kétségtelenül megvolt, — a jó szándék gyakorlati megvalósítása azonban csak félig sikerült. A törvény alapelvei jók, nemesek, gyakorlati kivitelük azonban elhibázott. Nem számolt a törvény a mi fejletlenebb gazdasági állapotainkkal s nem számolt különösen a magyar természettel.

A törvény az autonomia elvén épült fel, — de az autonomia csak a papiroson van meg. Ugyancsak a papiroson gyönyörűen le van fektetve a munkaadók és alkalmazottak paritásos kormányzása is, a gyakorlatban azonban teljesen a munkásság, annak is egy frakciója tartja kezében a pénztárak vezetését. Ezt látnia kellett volna a törvény megalkotójának előre és számolnia is kellett volna vele,

A magyar munkásbiztosítás intézménye ma fejőstehene és drága játékszere a nemzetközi szociáldemokráciának, amelynek a munkaadók csak terheit nyögik, de áldásait egyáltalán nem látják, nem élvezik.

Általánosan tudott dolog, hogy a munkásbiztosító pénztárak átszervezésekor, a munkaadók nemtörődömsége folytán, a pénztárak igazgatóságaiban teljesen a szociáldemokraták lettek az

urak, akik azután berendezkedtek a saját izlésük szerint. Csináltak zsiros állásokat s az agitátorok beletültek a tisztviselői állásokba. Mentül hangosabban tudott valamelyik kiabálni, annál nagyobb állást kapott. Az agitátor urak perze nem is konyítottak a hivatalos dolgokhoz, gyártották hát a rendeleteket százsámra és belefojtották az egész intézményt a bürokratizmus papiros-tengerébe.

A betegellátás alig érte el a régit, a kezelési költségek azonban annyira szaporodtak, hogy előbb a 6 napos járulékot 7-re, majd a két s két és fél százalékos hozzájárulást 3 százalékra emelték fel annak dacára, hogy az állam is háromszorosára emelte fel az igazgatósági hozzájárulást. Most pedig ott állunk, hogy a járulékuk cs ujjabb emelése várható.

Arról van szó, hogy ahol deficitel dolgoznak a pénztárak, ott négy százalékra emelik a betegsegélyző járulékot. A deficit pedig a legtöbb pénztárnál megvan.

A mai helyzeten csak rendszer-változással lehetne segíteni. A tehetetlen agitátor — tisztviselőket, hozzáértőt, képzett hivatalnokokkal kellene kicserélni és a rengeteg bürokratikus aktagyártást okos adminisztrációval felváltani.

Erre azonban még csak remény se lehet. A munkaadók közönyét megváltoztatni nehéz. Az iparos- és kereskedőosztály még csak törődne valamit a pénztári ügyekkel, a gyárosok azonban nagyon könnyen veszik. Kőtelező az autonóm szervekbe való bevéltetésük, az autonóm szervek működésében azonban részt nem vesznek.

A munkásság képvisellete úgy a hogy iparkodik a saját érdekeit megvédeni, de a mai rendszer keretében nagy elfoglaltsága mellett, különösen a nagyobb városokban, hol számos ipartelep van, nem képes minden esetben részt venni az igazgatásban. Ez pedig igen gyakran az ő sérelmével jár, mert gyakran olyanok kezébe kerül a biztosító vezetése, akik nem a tagok, de a saját érdekeiket tartván szem előtt, a szerint intézik annak folyó ügyeit.

Valamiképen tehát segíteni kell a bajon. Hiszen annyiféle alakját megpróbálták a munkásbiztosító pénztár igazgatásának, hogy most már kialakulhatott valamelyes helyes vélemény. A legujabban gyakran halljuk hangoztatni, hogy az államnak magának kell kezébe venni a rendezés munkáját, minthogy az állam segítése nélkül amugysem ekzisztálhat

a pénztár. Az adminisztráció ma igen sokba kerül, első sorban tehát az a kérdés merül fel, hogy vagy a járulékulcsot kell felemelni vagy az igazgatási költségeket valamely uton-módon leszállítani. Mind a kettő igen kényes dolog és vitális érdekeket érint.

Ép ezért bizonyos, hogy a pénztár a rendezést saját erejéből keresztül vinni nem lesz képes. Szükséges tehát az állam közbelépése és pedig vagy oly módon, hogy az egész igazgatást az állam a saját közgeivel látna el, lévén a pénzkezelésre neki mindenütt elegendő szakképzett embere, vagy pedig akként, hogy az autonóm szerveket megfelelő állami segítséggel ellátva legalább addig, míg a pénztár működése a rendes kerékvágásba jut.

Akár egyik, akár másik módot választja is a kormány: az érdekeltiséget azonban teljesen nem lehet a vezetésből kizárni, nem pedig azért, mert alkotmányos államban a terheket viselő osztálynak jogai is kell, hogy legyenek. De így is módjában lesz a kormánynak, hogy a választott képviselőket kötelességeik pontos teljesítésére szorítsa.

Nem célunk ez ügyben külön állást foglalni, de akkor, mikor már annyira előtérbe jött ez a kérdés a napi sajtóban, nem lehet reánk nézve sem közömbös, hogy miként fogja a kormány a munkásbiztosító működését a helyes irányba terelni. Ha majd konkrét javaslattal találkozunk, nem fogjuk elmulasztani, hogy megtegyük reá vonatkozólag észrevételeinket.

Uti emlékeimből.

Folytatás.

A Hotel des Invalides Sz. Lajos templomába térünk. Misztikus sárgás-kékes fény sugarak vonnak a lélekre különös hangulatot. Siető s remegő lépésekkel megyünk tovább s egy kupola alatt szemlélhetjük az emberi hatalom tartalmának egész sivárságát. A kupola alatt, egy hatalmas porfir szarkofágban a nagy Napoleon alussza örök álmait. A szellemi erő, az akarati energia ez újkori megtestesítője porlad ott, ki szarkofágja körül felirt diadalaival a föld csaknem minden uralkodóját alattvalójává tette. S mikor a dicsőségnak ilyen megsemmisülését, a földi nagyság, mindenhatóság hervadását ily frappans példában szemlélem, lelkem kétszeresen érzi a hírnév iránt való közönyt s a dicsőség vágyának lenézését. Sic transit gloria mundi, suttogja a néma csendben, a megilletődés pillanatában a történelem szelleme.

Valami különös lesújtó érzéssel távoznak innen, hol anyai nemzeti remény, egyéni

törekvés alussa örök álmát egy koporsóban! . . .

A Szajna partján emelkedik az ország-ház. Ide a szünet miatt nem tudunk bejutni. De amint a Szajna vizét nézem, Fouquier Teuville mondása hangzik ki a habok közül. Ez a rémuralom gyilkosságának borzalmaira gondolva, látván a Szajna vizét, így szólt: Csodálom, hogy e folyóban még nem vér folyik. A folyó hidjai különben a technika szép izléséről is beszélnek. Azután a Jardin du Luxemburgba megyünk, melynek izléses rendezése a meglepődés érzését kelti fel. Középen van az egykoron világhírű Sorbonne, honnan néhány lépésre a Panteonba érünk. Az egykori szent, Genovéva templom most a nemzeti kegyelet csarnoka. Homlokzatának félirata: A hálás haza nagy embe-reinek — I jelzi az épület rendeltetését. Az enyészet ölébe bukott nagy szellemek sorai pihennek itt, kiket a téves hit, az emberi szellem kultuszának nem ritkán történő félreértése Párizs védőszentjének templomába helyezett el. A kriptában egy-egy sirhely mutatja foszlányaiban minden földi nagyság hatalmát. A legnagyobb szellemek, mint Voltaire, Rousseau, Zola, Hugo pihennek itt egy-egy szűk, sötét fülkében, beigazolva azt az örök igazságot, hogy: sic transit gloria mundi!

A Szajna szigetkéjén épült a világ egyik legszebb, Párizs legnagyobb temploma a Notre Dame. A hatalmas gótikus dóm faszdja egyike e téren a csúcsives alkotás legremekeljeinek. A szürke tört tornyú templom minden köve igaz eseményekről tudna regélni. A hely varázsa elveszi a nyelv erejét s a néma szemlélet egy egész világot gyűjt meg az ember lelkében, mely miként az őskor mesészerű örök lámpája, egy meddő történelmi törekvés egész homályát úti el. 1793-ban a Notre Damet az Ész templomává avatják fel. Elveszik az imádás kötelességét az Istentől, kit az természetszerűen illet meg, hogy a szabályától elszakadott emberi észnek adják azt. Itt olvasták fel az alkotmányt, itt tartottak az emberi jogokról frázissal telített beszédeket, csak egyről hallgattak a

szónokok, a kötelességről, mellyel mások élete iránt tartozunk, s mellyel valamit a lét forrása iránt és le kell rónunk.

A világvárosi zaj közét mentünk innen, a boulevard forgalma, a lét küzdelmében tülekedők látása más irányt adjon a gondolatnak.

A város utcái korántsem olyanok, amilyeneknek az emberi képzelet alkotja meg. Egyszerű, olykor elhanyagolt külsejű palotaszorok szegik az utakat. Van valami sajátos építési stílus itt, mely nem ritkán egész utcáknak adja azt a látzatot, mintha a fél utca egy házból állana. Sima mezők, dekoratív részek alkalmazása nélkül alkotják itt mindenütt a homlokzatot. Amelyik ház szabály alól kivétel, az bizarr formájával valósággal kiabál s biztosra vehető, hogy valami reklámnak eszköze. A város nyilvános épületei azonban e szabály alól mint a kivételhez tartoznak. A klasszikus és renaissance stílus alkalmazásával kevés városban találkozunk annyiszor, mint Párizsban. A nyilvános épületek mindegyikén ott olvasható a forradalom háromsága: Liberté, egalité, fraternité!

E eliratok még a templomokról sem hiányzanak. Az utcákon a forgalmat autók, autbuszok és villanyos kocsik bonyolítják le. Nagyban hozzájárulnak a forgalom lebonyolításához a földalatti villamoskocsik, melyek valósággal röptetik az utast a város egyik végétől a másikig. Az idegenek itt a föld alatti villanyos vasutakon, a legnehezebb eligazodnia, mert óriási területen behalozzák az egész várost. — A legnagyobb forgalmat talán az opera tájékán lehetjük fel. — Ez a világ legnagyobb terjedelmű színháza, melynek építése 36,500.000 frankba került. Az építészet, szobrászat és festészet mind remekelt a kolosszális épület létrehozásában.

A köztársaság terén át a Richard boulevardon érhető el a Bastille-tér. Valamikor e téren állott a híres várbörtön, melyet 1789 júl. 14-én a nép elfoglalt és lerombolt. A fête nationale nagy napján, a forradalom évfordulóján voltam e történelmi nevezetesség

gü helyen, hogy lélekben visszaidézzem azt a nagy eseményt, amely e napon itt végbement! Ma már csak körvonalai vannak meg a francia királyi hatalom e legerősebb védőbástyájának, melyek az utókor turistáját figyelmeztetik, hogy történetileg milyen nevezetes helyen áll, mikor e körvonalakon átlép. A júniusi forradalomban e tér ismét nevezetes szerepet játszik. A barrikádokon itt küzdenek a szabadság újabb bajnokai. Az elesettek emlékéért csontjaik fölé emelt júniusi oszlop hirdeti.

Még a párizsi városházat említem itt meg, mint a jellegzetes francia renaissance stílus egyik remek példányát. A külső részét csodálattal szemlélem. Azonban műértéke hatványozottan emelkedett szememben, mikor belsejének mesteri dekorációit csodáltam.

Az utcákon és tereken a szobrok egész sorával találkozunk. Itt-ott a lehangyatlott mult egy maradványa jelent meg kopott, elhanyagolt diadalvi alakjában.

A világtörténelem egyik nevezetes helyéről kell még röviden megemlékeznem. Versailles és Párizs egymástól elválaszthatatlan. A királyi, majd a császári palota muzeumával, tündéri kertjével egész történetet mond el abból a korból, melynek művészete, izlése s káprázatos pazarlása létrehozta. Egy most már megszünt uralomnak relikviája ez, mely az autokrata fejedelmeknek el nem nemülő nyelvein hirdet tanulságokat, nagy igazságokat! A képzelet élő alakokkal népesíti akarata ellenére is a park tüneményes részleteit, amint annak százados fáit, elhanyagolt állapotban is csodálatot gerjesztő szökőkútjait látja. Ennek leírásánál érzem, hogy a gondolatnak s tapasztalatnak mennyire rest szolgálja a toll. Most már az enyészet, a hervadás, a pusztulás ütötte ott föl tanyáját, hol előbb a vágyak virágjai nyitak s a fejedelmi képzelet s akarat alkotott csodákat. A gondolat a multba visszaz száll s meggyuladt képzelet hevével itt elpárolog, hogy az ábrándok verőfenyes égájába ragadja az elméledőt. Minden az elméiás sejtelmét

T A R C A.

Édes Jézus!

Édes Jézus, szent nevedben
Fegyver zörög, zászló lebben.
Mit hirdettél, a szeretet
Veled vérzik, veled eped.

Délvidéken, vad Balkánon
Nemzet harcolt kettő-három.
Békét kötni alig tudnak;
Sebesülnek, rognak, futnak.

Egyik foglal erős várat,
De küzdésbe belefúrad.
Másik uszít csakhogy vesszen,
Pártfogolja keservesen.

Német, angol, szerb és muszka
Marka tele, szive puszta.
A török is mondja: Allah,
Mégis gonosz úton ballag.

Édes Jézus, lépj közümbük.
Ne pusztuljon gyöngye hitük.
Kit hamisak csalnak lépére,
Tekints rá a bulgár népre.

Mondjad nekik, hogy a zöldség
Drinópolyról szebb erősség.
Ha forog a vizes kerék,
Attól lesz a nemzet derék.

Édes Jézus, kérünk jövel,
Embert jérass jőzön fövel
S mikor a bűpohárt issza,
Szerszámahoz térít-d vissza.

Gyógyítsd, Uram, a sebeket;
Éljen bennünk a szere'et.
S ha derű jön vak borúra,
Ne gondoljon senki fia,
Akármilyen szép dalia,
Testvérirtó háborúra.

Tóth István.

Pöstyéni levél.

„Amit a természet az élet kényelmessé tételére más országoktól megvont, azt bő marokkal ajándékozta oda Magyarországnak, de talán éppen ezért nem becsülik meg a magyarok az ő természeti kincseiket, pedig, hogy a magyar fürdők és források legsők legyenek a világon, ahhoz nem kell egyéb, minthogy e helyeket ismertebb tegyék.”

Ezeket a sorokat Krancz természettudós írta, már az Urnak 1777. esztendejében,

egy Pöstyénről szóló művében s Uram bocsá' mennyire ismerte már akkor is a magyarakat.

Ha ilyen tájt, nyaralás, fürdőzés idején, Kőlcsey Ferenczünk feltámadna, még egyszer elmöndaná: „Szerte nézett és nem lelé honját e hazában,” mert a bácskai kurtáktól egészen a lipótvárosi palotáig, minden fészek üres, kirepültek a madarak messze idegenbe, Tirolba, Svajcra, tengerhez és Isten a megmondhatója, hogy még hová. — Hat hiszen, akit valamelyes nyavalya arra kényszerít, hogy csakis külföldön található gyógyforrásnál vagy magaslaton keressen gyógyulást, még csak hagyja, Isten neki, de már, aki csak azért hagyja itt ezt a szép országot, hogy ősszel kevélyen hivalkodják vele, külföldön nyaralt, az már igazán nem mehet jó magyar ember számba. Mert, ha nyaralni, pihenni akarunk, — igazán mondom, — nem találja meg az ember sehol a Tátra vadregényes domboldalának tenyűillatos balzsamát és nem találja meg széles e világon a Vaskapunak vagy a Dunajecznak festői tájképeit, de még csak a Balatonnak vadhullámok tájékozását sem. — De hogy aztán idegenben keresen gyógyítóforraat, amit idehaza is megtalál, ezt már semmiképp sem lehet igazolni.

Amikor a bus, borongó őssi szellő, meg

szórja itt szét a lelket s egy elfutott időt sirat, melyben a forrás csobogott, a virág illatozott, a jólét pompázott s a honnan most minden az enyészést ölébe készül.

Innen visszatérünk villányoson Párizsba. A ködös légkörből mindig tisztábban bontakozik ki a világváros képe s nemsokára benn vagyunk a liktető mozgalmas élet pontján. Rue de Rivolin, a város legfényesebb kereskedelmi vonalán megyünk át. S megjelenik előttünk ismét az élet küzdeme ráncbaszedett homlokú munkásaival, amiint kiki törtet az élet kenyeré után. Nem egynek arcáról leolvasható, hogy nála a nyomor zenitjén járnak már a rossz csillagok, de még tovább harcol, hogy a közelgő végnyomort újabb küzdelemmel űzze el.

Nagy fény és sötét árnyék lehetetlen szárnyalata ölik minduntalan előnkbe az egalité metropolisában. Monsieur és madame itt egyaránt mindenki. Az egyetlen címzés, melyben azonban épen nem olvad fel a társadalmi egyenlőtlenség. A penészes élet robotos küzdeme itt a legtöbb ember osztályrésze, kik mindannyian a megélhetés lehetőségét hajszolják.

A mindennapos élet ellentétes áramlatainak láttára szinte kételkedve kérdi a lélek: ez-e a fraternité s nem fiktív jelszó-e mindez addig, míg milliók lelke csak kímódást talál az életben s míg ezrek termete esik össze a küzdelem nehéz súlyai alatt, mint amelyből az élet rugó hiányzik.

De hagyom-e legmegkapóbb párizsi kép szemléletét. En azt láttam a franciák fővárosában, hogy a fájdalomnak több könnye hullott, mint az örömeinek kacagása hallatszik.

Ez röviden, főbb vonásaiban a mi párizsi utunk. — Egy szerdai nap túciút veszünk s az élet örömeinek keresésében utazó turisták Mekkáját elhagyjuk. Felcsomagolva a történeti Párizsban nyert ismeretekkel s tanulságokkal Bazel fele tartunk robogó vonatban s új erővel, kíváncsi tudásvágygajal nézünk további utunk elé. . .

Vége.

a sietergő levelek fonnyadása hazakergeti ezeket a hűtlen magyarokat, ahelyett, hogy vezekelve bűnbánólag megcsókolnak a hazai főveny minden homokszemét, nagy garral, gögősen hirdetik: a magyar fürdők drágák, és ilyenkor sem mondanak egészen a valószínűségnek megfelelő dolgot; az üdülés, nyaralás luxus, ezt meg kell fizetni; s itt legteljebbet lehetne mondani, hogyha már elköltjük a drága pénzt, joggal legalább annyit követelhetünk, hogy nyujtsanak is érte valamit, vagyis ejtsek módját annak, hogy magunkat e néhány het alatt jól érezzük, otthonosan, kedélyesen.

— Hát mi tagadás benne, itt már akad egy kis bökköny és ha igazak akarunk lenni, akkor bezzeg edes-keves helyet találunk, ahol drága penzen kellemesse tudnák tenni a nyári tartozkodást.

S éppen ezért, amikor az ember Pöstyénben tartozkodik, úgy erzi magát, mint-ha a sokat gáncsolt Magyarország közepete egy darab nyugateurópai ponton lenne.

Vagy 22 esztendeje lehet, amikor a pöstyéni új gazdálkodás megnyitása ünnepe széjjelentem és szinte akaratlanul kérdestem magamtól: Ezekbe a viskókba jön-e ember? ezekben a fakó fürdőkben gyógyuljon az ember és ezek között a toprongyos tót atyafiak között érezze jól magát az ember?

Budapest székesfőváros diáktelepe.

Budapestre készülő diákjaink figyelmébe ajánljuk a következőket: Dr. Bárczy István, Budapest székesfőváros polgármestere, a budapesti diáklakás-viszonyok testet és lelket sorvasztó hatásának legalább némiképp való enyhítésére, addig is, míg a kommunális üzemű diákszállók felépülnek, egy diáklakástelep létesítéséhez járult hozzá, mely folyó év szeptemberében megnyílik.

A Budapest Székesfőváros Tanácsának erkölcsi pártfogása és ellenőrzése alatt álló Hívősvölgyi Diáktelepe a főváros egyik legszebb tekvesű pontján, erdősorosuzta hegyektől védett, önzundus levegőjű, füst, por, szél és zajmentes helyen, a Vadorzó-ut mentén elterülő szállóiban és pavilonjaiban évente szeptember hó 10.-től június hó 1.-ig mintegy száznegyven modernül butorozott, garántált tisztaságu szobájában nyujt egyetemi hallgatóknak lakást olyképen, hogy egy ilyen szoba havi bére 30 azaz harminc korona, mely összeg az esetben, ha a szobát két vagy legfeljebb három hallgató bérelné, ezek között természetesen főleg megoszlanék.

Mint-hogy a szobák nagy részében, nagyságuknál fogva, két-három hallgató helyezhető el, havi tíz koronáért kaphatnak lakást egyetemi hallgatók. Villamos-vasuti havi bérletjegy akár a központi Tudomány Egyetemig, akár a Műegyetemig öt koronáért váltható (a diáktelepi „Orvvadász”-megállótól a 39 és 41 számjelű villamosok 35 perc alatt érnek be az egyetemekig), ilyenformán tehát a lakás villamosvasuti havi bérletjeggyel együtt havi tizenöt koronájába kerül egy-egy egyetemi hallgatónak.

A diáktelep lakóinak élelmézése reggel és este a telepen történik; délelőn pedig, mint-hogy a telepen lakó egyetemi hallgatók legnagyobb része a városban van elfoglalva, a székesfőváros kezelésében lévő és élelmiszervegyészi felügyelet alatt álló Központi Városházi Városi étkezőben kaphatnak napi 80 fillerért három tál ételből álló bőven adagot jóízű ebédet kenyérral együtt délután két és három óra között. Reggeli és vacsora a diáktelep buffettjében.

Szelemlé szórakozásul a könyvtár, az olvasószoba, társalgó szoba, játékszoba szolgál. Testedző sportok: a turisztika minden ága, tenisz és footballpálya, skattingring, rödi és skipálya. Testapolás, in-

S mi lett az ujéra alatt ebből az elhanyagolt fürdőből?

1505-ben már emlegetik a Vág csodálatos iszapjának szinte bűvös hatását: 1836-ban építettek az Erdődyek az első oszlopos fürdőházat; de évszázadokon át sem haladt annyira s olyan mértékben, mint az utolsó két évtized alatt.

Igazi világfürdő lett. Világraszóló gyógyítóhatásáról nem is szólva, hatalmas fogadói, modern fürdőházai, és erdőszerű parkjai s célirányosan, vezetett társas élete olyan, hogy semmiféle európai fürdő versenytől nem kell félnie.

Wiesbaden-ben nem egy magyar emberrel találkoztam, akik odarándulnak s nem tudják, hogy Pöstyén nemcsak gyógyhatás tekintetében, hanem szépsége és kényelmessége tekintetében sem áll mögötte; s amikor mostanában megnéztem a Thermia-Palace meg a Royal fogadó hall-jait, csarnokait, terasszait, társalgóit, táncstermeit és lakószobáit, és amikor csodálva és gyönyörködve néztem az Irma fürdő és a Ferencz József fürdő modern, kényelmes és higiénikus berendezéseit, összehasonlítottam Oszkandevél, St. Moritz-cal, Lucern-el, vagy Nizza-val és bizony — bizony mondom, Pöstyén javára dönt a mértek nyelve.

Csakugyan egy darab Nyugateurópa a maga előrehaladt kulturájával, a maga

gyenes fürdőszoba. Telepi mosóda. Külön fodrász, szabó és cipész.

Egyetemi hallgatók a főnnebbi fel-tételek mellett, de külön pavilonban helyeztetnek el, hol gondos női felügyelet mellett zavartalanul élhetnek tanulmányaiknak.

Különfélék.

— A F. M. K. E. közgyűlése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szeptember hó 8.-án Pöstyénben tartja meg XXXI. évi közgyűlést, Craus István, Nyitra-avarmegye főispánjának elnöklésével. Az elnökség felkéri az egyesület tagjait, akik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, hogy azt a középponti főtittkári hivatalban (Nyitra) bejelenteni sziveskedjenek.

— Szent István napja Esztergomban. Esztergom az idén is egyházi és hazafias ünnepekkel üli meg dicső szüöttjének, Szent István királynak emlékeztetését. A két napra tervezett ünnep kiváló alkalmul szolgál az örégi város tömeges felkeresésére és nevezetességeinek megtekintésére. A program szerint augusztus 19.-én este Szent István születési helyét nagyszerűen kivilágítják és a vár-bástyán toronyrelesz. Az ünnep reggelén a város polgársága díszfelvonulást tart a várba, dicső nagyjaink: Szent István, Szent László és Szent Imre ereklyéivel. A főszekesegyházban Dr. Rajner Lajos püspök, érseki helynök nagymisét végez. Az ünnepi szónok Dr. Magyarász Ferenc cisztercia tanár, zirci püspök lesz. Majd Vimmer Imre polgármester a közönség nevében megkoszoruzza Szent István születéshelyét, a Símor János herceggímás által korhűben es művésziösen restaurált várkapolnában. Kiemelkedő lesz az egyház zenetörténeti hangverseny is a belvárosi templomban. Épp úgy érdekessége lesz az ünnepnek délután a főgimnázium nagytermében tartandó kulturtörténeti előadás is, vetített képekkel, a honfoglalás és Szent István korából. Az „Esztergomi Kitarás Kerekpáros Kör” kerekpárversenyt, az „Esztergomi Testgyakorlók Köre” pedig labdarugó — és neprversenyeit rendeznek. Este a dunai ünnepély: velencei dalosverseny és tűzijáték, végül tánccmulatság zárja be az ünnepet, meiyen a város, a főszekesegyház és a primási palota összes nevezetességei is megtekinthetők.

megfinomult izlésével és a maga öntudatos hygienájával.

Persze, csak arról essék szó, hogy Pöstyén nem a régi patriarkális világbeli magyar fürdő, hanem berendezésében, rendszerében és társas életében teljesen világfürdő, mert, hogy a gyógyhatásban kerek e világban nincs hozzá fogható fürdőhely, ezt merőben felesleges megírni; erre valának azok az amerikaiak, angolok, oroszok és mindenféle nációbéli fürdővendégek, akik mankón jöttek Pöstyénbe s egy-két év után a Thermia-Palace-Hotel vagy a Royal fogadó reünioin 13 próbás magyar menyecske módjára ropják a részg caárdást. — De örök tanuja a természet csodás áldásának nemcsak a mankó-muzeum, hanem az arcképeknek, a köszönet-leveleknek az az óriási gyűjteménye, amely arról tanuskodik, hogy a szegény embertől fel egészen a trónusig minden rendű és rangu ember megtalálta azt a gyógyulást, amelyet rendithetlen bizalommal keresett a pöstyéni iszap és, természetesen erejében.

Valamelyes javulást már lehet tapasztalni, mert tudnivaló, hogy Pöstyénben a vendégek száma 20 év alatt 2000-ről felemelkedett 16000-re, de nyilvánvaló a javulás azért is, mert szinte érzi a magyar közönség, hogy amelyik nemzet a természet

— **Haláleset.** Nagy megilletődéssel vették a gyászos hírt, hogy adamóczi *Ambró István* nagybirtokos, aki évtizedeken át vármegyénk közéletében is nagy tevékenységet fejtett ki — Fajkúrtón, f. hó 13.-án, életének 83. évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Halála nagyszámú és előkelő rokonságában és ismerősei körében messze vidéken őszinte fájdalomt kellett.

— **Felügyelő bizottsági gyűlés.** A lévai kereskedő- és iparostanonciskolák felügyelő bizottsága folyó évi augusztus hó 12.-én, délután 5 órakor, a róm. kath. elemi fiúiskola irodájában, *Báthy László* prépost, bizottsági alelnök vezetése mellett tartotta az 1912—1913. tanévet bezáró gyűlést, amelyen — mert a két iskolánál alkalmazott egyes tanítóknak három évre terjedő megbízatása lejárt, — első sorban a két iskola tantestületét így állította össze, illetőleg választotta meg: a kereskedőtanonc iskolában tanítani fognak: *Kriek Jenő*, igazgató, — *Bányai Ferenc*, *Jaross Ferenc* és *Tokody István*, — az iparostanonciskola tantestületének tagjai: *Ghimessy János*, igazgató, — *Bányai Ferenc*, *Kiss Gyula*, *Pászár Zoltán* és *Svarba Endre*. — Az igazgatók által beterjesztett és felolvasott kiemertő, az iskolák belételeit alaposan tárgyaló évi jelentéseknek tudomásul vétele után a bizottság még a két iskola jövő tanévi költségvetésének előirányzatát készítette el.

— **Tartalékosok bevonulása.** Mult hétfőn, e hó 11.-én, 387 tartalékos honvéd és 12 tartalékos tiszt vonult be honvédszázalójunkhoz 28 napi fegyvergyakorlatra. A honvédek 18.-án meg részt vesznek a király születés napjának alkalmából a *Kossuth Lajos*-térten tartandó tábori misén, — de 19.-én hajnalban Barátságosra mennek és ott fogják sütni az éjszakát. 20.-án Érsekújvárra érnek és onnan vasuton Veszprempalánkáig utaznak, ahol megkezdik az ezred- és az ezeket követő dandárgyakorlatokat, amelyek ez évben a dunántúli vidéken fognak lefolyni.

— **Az utolsó lengyel szabadságharc.** A lengyelek 1863.-ban vívtak utolsó szabadságharcukat, amelynek 50 éves fordulóját — habár a felkelés reájuk nézve gyászos volt, nagy ünnepek között ünk meg *Lembergben* A Magyar-Lengyel Egyesület ez alkalomból lelkes felhívást bocsátott ki az egész országhoz, hogy azok, akiket körülményeik nem gátolnak, — akiknek szívében becsülés, szeretet van a

kinosok ajándékait nem tudja méltatni, az nem is érdemes a természet áldására. S most már nemcsak podagrás, csenevész, gyógyulást váró közönség tudni Pöstyénbe, hanem bezzeg felkeresik a mulatni vágyók is, akik egy kis céccóra, vagy kiruccanásra rándulnak ide néhány napra. Nyitrai szentrik, trencsényi firtlik és a possonyi hétáziüvafások nem egyszer csapnak dárídót *Radics* muszikája mellett hajnalhasadtig, hurszakadtig s ilyenkor a bicegve idekerült betegek is ki-kipróbálják lábait ismait, hogy járná-e még a káliai kötés?

Pöstyén megtanítja az embert arra is, hogy igenis, Magyarországon is lehet világfürdőt teremteni. Nem kell már Luzernbe járni fürdőzni, nem kell már Ostendébe menni flancolni. Kikapós menyecskéknek nem kell Nizzába utazni s gondos anyáknak eladó lányait nem kell Abbáziába vinni.

Megtalálnak itthon mindent, gyógyulást, szórakozást, mulatságot, társadalmi életet; Pöstyén megtanította a többi fürdőt is, milyen meggyén kell haladni, hogy a közönség kellemes néhány heti ottthon találjon, mikor az igazi ottthon meleggé, unottá vált. Azok a betegek, akik bicegő lábbal Wiesbadenbe mennek, akik göthös tüdővel *Szt.-Móritzba* indulnak, s akik gyenge szívvel *Nauheimbe* rándulnak, azok nem akarnak gyó-

nemes lengyel nemzet iránt, — folyó évi szeptember hó 6.-án igaz baráti szeretettel vegyenek részt az európai nemzetek közt velünk legjobban rokonszenvező lengyelek ünnepségében, hogy ez a testvéries látogatás minél imponzansabb legyen és külső méreteiben is kifejezést adjon a lengyelek iránt érzett őszinte rokonszenvünkhöz. — Jelentkezések és esetleges kérdézőkördések *Miklósi Ferdinánd* Leó egyesületi titkárhoz (Budapest, X., Szabóky-utca 44. szám) intézendők.

— **Nyári mulatság.** Léva és vidéke főiskolai hallgatói 1913. évi augusztus hó 23.-án, szombaton a lévai *Városi Vigadó* színhásteremben műsorral egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendeznek, amely iránt úgy a városban, mint a vidéken a legélénkebb érdeklődés nyilvánul. — A jövedelmet a *Reviczky-társaság* és a lévai főiskolai hallgatók köre javára fordítják. Kezdeté pontban fél 9 órakor. Belepdőj: személyjegy 3 korona, családjegy 7 korona. Felsőfizetéseket a kulturoéira való tekintettel, közönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Jegyek előre válthatók *Kersék János* dr., a *Raviczky-társaság* főtitkárnál. — A szep sikerrel kecségető mulatság műsora: 1. *Prolog.* Irta: *Kersék János* dr. 2. *Dialóg.* Előadják: *Rappoport Eliza* és *Hetzer Geza*. 3. *Merengés.* Zongorán előadja: *Arvay Mici*. 4. *Apróságok.* Elmondja: *Medveczky Erzsike*. 5. *Dvorsák:* Trío előadják: *Grimm György* hegedűn, *Hets Bela* gordonkán, *Belesák László* zongorán. 6. *Parbeszéd.* Előadják: *Hetszer Dóra* és *Szilárd János*. 7. *Tánc kiválógoz-évirradog.*

— **Gyászhir.** Mely gyász erte dr. *Vlcsék* Ferenc levai ügyvédet, akinek edes atyja, *Vlcsék* Ferenc családjának, rokonainak és ismerőseinek nagy fájdalmára, Leván, e hó 13.-án, szorgalmas munkában eltöltött életének 69.-ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Hült tetemet őszinte részvét mellett f. hó 14.-én, délután 4 órakor a róm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra. — **A léva-nagysurányi vasút** céljaira Nagykálna és Garamlök közegek egyenkint 20—20 ezer korona segínyt szavaztak meg.

— **Jogászyűlés Temesvárott.** Hazánk jogszolgáltatásának összes tényezői ez év október 5.-én Temesvárott találkoznak. Általános jogászyűléssel kapcsolatosan rendez közgyűléstük Temesvárott fogják megtartani az országos bírói és ügyezsi egyesület *Grecsik Károly* curiai bíró elnöksége alatt,

gyűlést, ezek tisztára virtuskodnak a külfölddel.

Jóleső örömmel látja az ember, hogy a pöstyéni nagy fogadók haljaiban mily jó érzéi magát az a vegyes nemzetbeli közönség: szinte leri arcukról, hangulatukról és vidámságukról, hogy ezek ennek az árva országnak jobb hírét kötik majd odahaza, mint a mi ügyetlen álami intézményeink; ezek bizonyára elmondják, hogy Magyarország nem Bakony, hogy a társas életet itt nem csárdai betyárok teszik, s hogy a cigánymuszikán kívül is van számottevő kultúra. De megnyugvással látja az ember, hogy miképpen csissolódik s válik nagyvilágiassá a sarkozott, maradi, neha cöfosan konzervatív apró szentri is; a nyugateurópaiak társaságában kierzjed belőlük is a társaságbeli ildomoság és közkeletű simülékenység: ily módon a nagy fürdők valóságai missziót teljesítenek két irányban is és Pöstyén e tekintetben igazán utóró.

Mert, hogy csak egyet mondjak, én a nyáron Londonban jártamban egy világhírű egyetemi tanárt is konzultáltam reumámra, s amikor megtudta, hogy magyar vagyok, az mondta: menjen Pöstyénbe. Kaptam a sátorfám, csomagoltam, s jöttem Londonból Pöstyénbe.

Vértess József.

az országos ügyvédszövetség *Pollák* Illés szövetségi elnök részvételével, a magyar jogászegylet dr. *Nagy Ferenc* egyetemi tanár valóságos belső titkos tanácsos vezetése mellett és az ügyvédjelölték országos egyesülete. Az igazságszolgáltatás minden tábort képviselő jogtudósok, bírák, ügyvédek, ügyvédjelölték összejövetele jelentőségeltjes, érdekes eseménynek ígérkezik. Temesvár város máris nagyszámú előkészületeket tesz a sok száz számra menő kiváló vendég fogadtatására. Az értekezletet és társas összejöveteleket után befejezéseként herculesfürdői és aldunai kirándulást tervez a rendezőség. A két napig tartó kirándulás, amelyen családtagok is részt vehetnek, teljes ellátással együtt a feljegyre jogosító igazolvány tulajdonosainak 40 koronába, másoknak pedig 45 koronába kerül. A közgyűléseken és a kiránduláson való részvételre szeptember hó 10.-ik napjáig lehet jelentkezni dr. *Láng Béla* temesvári ügyvéd, rendezőbizottsági titkárnál, a hova a határidőig a kirándulás díja is beküldendő.

— **Gyászhir.** *Kallós János*, vámosmiskolai ügyvéd Hontvármegyé t. h. bizottságának tagja, mint részvétellel értesülünk, f. hó 12.-én életének 70., boldog házasságának 41. évében Vámosmikolán hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult köztisztviselőben álló férfiú egy időben az 1880-as évek végén Léva város tiszti ügyésze volt s virágzó ügyvédi praxist folytatott. A vámosmiskolai takarékpénztár jogtanácsosává választván, Leváról elköltözött s azóta Vámosmikolán működött. Holt testét aug. 14.-én helyezték örök nyugalomra az ottani ref. temetőben. Halálát neje és öt gyermeke, köztük dr. *Kallós János* balassagyarmati ügyvéd gyászolják. Áldás emlékére.

— **A záróratörvény és a városok.** A kereskedelemügyi miniszter a záróráról szóló törvényt a végrehajtási utasítással együtt megküldötte a törvényhatóságoknak azszai a megjegyzéssel, hogy a törvény intézkedései a városokra is kiterjeszhetők, amennyiben a városok erre vonatkozólag szabályrendeletet alkotnak. — A szabályrendelet megalkotása elől Léva sem térhet ki, mert feltétlenül szükséges, hogy a fővárosban a törvény által szabályozott rendhez hasonlóan nálunk is kötelező legyen a záróra pontos betartása s ennek a legszigorubb ellenőrzésével a rendőrkapitány bizassék meg.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A pénzügyminiszter — mint értesülünk — a pénzügyigazgatóságoknál és kir. adóhivataloknál a vasárnapi munkaszünetet elrendelte.

— **Gyászhir.** *Bakabánán* e hó 8.-án — mint részvétellel értesülünk — a városnak egyik tekintélyes és köztisztviselőben álló polgára, *Zamboj Márton*, 81 éves korában, vegegyöngülésben elhunyt. Hült tetemet a város közönségének nagy részvéte mellett ma egy hete délután helyezték örök nyugalomra. A boldogultban *Kovácsik Samuné* edes atyját gyászolja.

— **Új orvos.** *Körmöczbányán* folyó hó 8.-án *Mailáth István* alispán elnöksége alatt megtartott választáson *Körmöczbányai* rendőrorvosá dr. *Sékely György* alsólelvai körorvos választatott meg.

— **A választókerületek új beosztása.** A belügyminiszter — mint hírlak — bizalmas uton megküldötte az összes főispánoknak a választói kerületek új beosztásáról szóló törvénytervezetet. A főispánok a tervezetet kinyomatták és varmegyejükben a főszolgabírákhoz juttatták. A főszolgabírák a tervezetre megteszik észrevételeiket és azután visszaküldik a főispánhoz. A főispánok megjegyzéseit és az egész anyagot anket elé terjeszti a miniszter és csak azután készítik el a kerületek beosztásáról szóló tervezet szövegét.

— **A szőlők újabb veszedelme.** Az ország több, nagy szőlőtermő vidékeről az a hír érkezett, hogy a szőlők a folytonos esőzés miatt nem tudnak kellőképen fejlődni, cukrosodni; ellenkezőleg, a szőlőbogyók már is kezdenek kővesedni. A megkővesedett bogyóju szőlőfürtök pedig tudvalevőleg zölden maradnak és így rothadnak el.

Felső kereskedelmi iskola. Szeged szab. királyi város tíu és leány felső kereskedelmi iskolájába a beiratkozások szeptember hó 1—4-ig eszközöltetnek. Az iskola iránt érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a lapunk mai számának tanügyi rovatában közölt *iskolai értesítés*.

Házinyulak kiosztása. A házi-nyultenyésztés érdekében a földmivelésügyi miniszterium kedvezményes áron házinyulakat oszt ki. Jelentkezéseket augusztus hó 31-ig fogadnak el a vármegyei gazdasági egyesületek.

A kocsik jelzése. Egy miniszteri rendelet értelmében az összes kocsikat jelzőtáblákkal kell ellátni, melyeken ott van a tulajdonos neve és lakása. Ennek az intézkedésnek rendészeti szempontból igen sok az előnye. A jelzőtábla kötelező minden járműre, csak a hintókat menti fel ez alól a miniszteri rendelet, amelyet vármegyénkben már évek előtt foganatosítottak is. De mivel nincs meg a kellő ellenőrzés, a városunkban megforduló igen sok kocsi vagy egyáltalán hiányzik a jelzőtábla vagy annyira lekopott róla az írás, hogy teljesen olvashatatlan.

Árlejtés a honvédségnél. A lévai honvéd szaszlóaljnál lótap- és tüzelő anyagok szállítása céljából — kizárólag írásbeli ajánlatok útján — f. hó 19-én d. e. 10 órakor a lévai honvédszállásj gadsági hivatalában versenytárgyalás tartatik. A szükséglet mennyisége és szállítási feltételek a gazdasági hivatalban megtekinthetők.

Közönség köréből.

Nyilvános köszönet.

Mindazok, kik boldogult ferjem, Ghimessy József elhunytá alkalmával kegyesek voltak részvétükkel enyhíteni mély fájdalommat, fogadják hálás köszönetünket.

Léva, 1918. évi augusztus hó 14-én.

özv. Ghimessy Józsefné és családja.

Tanügy.

Beiratkozás a lévai r. kath. főgimnáziumba.

Az 1913—14. iskolai évre a folytatolagos beiratkozás a gimnáziumi igazgatóságnál szept. 1., 2. s 3. napjain délelőtt 9-től 12-ig lesz, amely alkalommal minden tanuló tizet 4 K felvételi, 2 K értesítőt, 1 K ifjúsági könyvtári díjat és 1 koronát a tanulmányi kirándulási alapra, összesen 8 koronát.

A tanulók szülei, vagy ezeknek helyetteseinek kíséretében jelennek meg az igazgatóságnál és az osztályok főnökeivel bemutatják az előző osztály elvégzéséről szóló iskolai bizonyítványt; a más intézetből jövők, vagy az első osztályra jelentkezők az iskolai bizonyítványon kívül magukkal hozzák a születési és újraoltási bizonyítványt is.

Az első osztályra 9—12. éves tanulók vétetnek fel. A második osztály szűfoltanak ígérkezik, azért a helybeliek jól teszik, ha ebbe az osztályba már szedt. 1-én iparkodnak beiratkozni. Az ötödik osztálybeliek kijelentik, hogy görögöt, vagy görög-pótlót tanulnak.

A magántanulók az iskolai év folyamán ápril 15-ig jelentkezhetnek okmányaikkal.

A gimnáziumi tanulók csak oly helyen fogadhatnak szállást, amely ellen az igazgatóság feyelemi és egészségügyi szempontból kifogást nem emel. Az igazgatóság szivesen szolgál utbaigazítással, azért a vidéki tanulók szüleinek ajánlatos, hogy szállásfoglalás előtt tudakozódjanak az igazgatóságnál.

A tandíj 48 korona s félévi részletekben előre fizetendő. Tandíjmentességért Léva város tanácsához lehet folyamodni. A bélyegtelen folyamodványt iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal a gimn. igazgatóságnál

kell benyújtani szept. 15-ig. Az első osztálybeli tanulók csak a második félévben folya-modhatnak.

A javító vizsgálatok aug. 30-án d. e. 8—12. tartanak; ugyanekkor lesznek a pótló felvételi és magánvizsgálatok is.

Az igazgatóság.

Értesítés.

A szervezés alatt álló újbányai polgári iskolának folyó évi szeptember hó 1-én megnyílik az *előkészítő tanfolyama*. E tanfolyamra felvehetők a növendékek (fiúk és leányok.)

az elemi iskola IV. osztályát végzetek a polg. isk. I. " " " V. " " " " I. v. I-II. " " " VI. " " " " I-II. osztályából való előkészítés és levizsgáztatás céljából.

Azon esetben, ha a nagymélt. vall. és közokt. miniszter ur rendelete a polgári iskola megnyitására vonatkozólag megérkezik, annyi nyilvános osztály nyitattik meg, amennyiben a jelentkezett növendékek száma legalább 15. A többi osztálybeli növendékek pedig más iskolában vizsgáztatnak le.

Az előkészítő tanfolyamra felvett növendékek mindaddig magántanulóknak tekintetnek, míg a tanfolyan a nagymélt. miniszter ur rendelete folytán állami felügyelet alatt álló polgári iskolává fokoztatik. Ez esetben az iskola rendszeres működése az iskola nyilvánossági jogával jár, azaz az iskola bizonyítványai *államérvényesekké* válnak.

Ezen tanfolyamra a beiratások folytatolagosan folyó évi augusztus hó 20, 21 és 22-én eszközöltetnek az újbányai városházán délelőtt 8—12 óráig.

Kéretnek a t. szülők, hogy a beiratáson lehetőleg gyermekeikkel együtt jelenjenek meg a magukkal hozzák az utolsó évi iskolai-, születési-anakönyvi- és újraoltási bizonyítványt.

Az évi tandíj 120 korona, mely havi részletekben is fizethető. Beiratásdíj 10 korona.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az előkészítő tanfolyam

igazgatósága.

Iskolai értesítés.

Szeged sz. kir. város tíu és leány felső kereskedelmi iskolájában a beiratkozások szeptember 4-éig eszközöltetnek.

A fiúiskolának összes osztályai, a leányiskolának az alsó és középső osztályai nyílnak meg.

A fiúiskola alsó osztályába felvétetnek a gimnázium, reál vagy polgári iskola 4 osztályát, a leányiskola alsó osztályába a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát sikerrel végzett tanulók.

Mindket intézet három évfolyamának elvégzése után a tanulók érettségi bizonyítványt nyerhetnek.

Tandíj minden osztályban 200 korona, felvételdíj 30 korona, más díj nincs. A tanulók modernül berendezett és tanári felügyelet alatt álló tíu és leányinternátumokban is elhelyezhetők.

Megkeresések a városi felső kereskedelmi iskola igazgatóságához intézendők, ez az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást.

Hivatalos közlemény.

5558—1913 szám.

Hirdetmény.

Közönségem, hogy miután a tolyó augusztus hó 20-án szent István napja szerdára esik, a szokásos hetipiacz előtte való kedden vagyis 1918 évi augusztus 19-én lesz Léva városban megtartva.

Léva, 1918 évi augusztus hó 16-án.

Bódogh Lajos polgármester.

5259|1913. szám.

Hirdetmény.

Közönségem, hogy Taub Lipót utóda kézzizálogkölcsön üzletében a lejáratukig ki nem váltott zálogtárgyak f. 1913. évi augusztus hó 22-én délelőtt 8 órakor kezdődő nyilvános árverésen a zálogházban (Mártonffy-utca) eladatni fognak.

Ezen tárgyak jegyzéke a városháza hirdetményi tábláján s a zálogház kapuján ki van függesztve.

A zálogtárgyak az árverés megkezdése időpontjáig visszaválthatók, vagy lejárattal meghosszabbítható.

Léva, 1913. évi augusztus hó 8.

Polgármester helyett:

ifj. Klain Ödön, főjegyző.

APRÓSA GOK.

Rovatvezető: Zuhany.

Megütközés. — Most kell hazajönnöd, éjfélkor, te korhely, bitang s hozzá még részegen! — No, tessék! Hiszen ha addig várok, amíg kijőzanodom, hát reggel se kerülök haza.

Feledékenység. — Nagysád már harmadszor szőlit engem Muszorosnak, pedig engem Nagynak hívnak. — Oh bocsáson meg, de mindig azt hiszem, hogy maga Kovacs.

Az állatkertben. — *Lacika*: Apuska! Miért hívják ezt az állatot tevének? — *Ápa* (akiék Boros a neve és szereti is a jó boroskák): Azért hívnak, mert ez a szemtelen állat tizegyedik napig kibírja ivás nélkül!

Vendégszeretet. — Meghívtam a kántor urat vacsorára, anyu. — No bizony kigyelmed is várhatott volna vele hónapig. — olyan jó halunk van mára!

A kis ravasz. *Biró*: Vádlott! Nős ön? — *Vádlott*: Oh én nagyon szerettem volna már megőssülni, de mert folytonosan bezárnak, még eddig nem juthattam hozzá a nőüléshez.

Ismeri már. *Feleség*: Uracska, te vagy a legkedvesebb, a legrágább, legedesebb, legszínesebb, a legszebb faj a világon és... *Férj*: Tudom, de mennyire is fog kerülni az új kalapod!

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1913. évi aug. hó 10-től 1918. évi aug. hó 17-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Budai József Schnier Józsa	fiú	József
Tomek István Kameniczki T.	fiú	Tivadár
Hlavacssek József Feher R.	fiú	László

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Nyilas Mihály	35 éves	(öngyilkosság)
Lévus Viktoria	7 éves	Vörheny
Nyúl Lajosné	28 éves	Tüdővész
Id. Vlasz Ferencz	68 éves	Tüdőgümőkór
özv. Bartos Janos	65 éves	Szervi szívbjaj
Sztrébula Erzsébet	8 éves	Vörheny

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 20 kor. 40 fillértől 20 kor. 60 fill. Kétszeres 17 kor. — fill. 18 kor. 40 fill. Rossz 17 kor. 40 fill. 17 kor. 80 fill. Arpa 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica 15 kor. — fill. 17 kor. — fill. — Lencse 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. — Bab 23 kor. — fill. 24 kor. — fill. — Köles 12 kor 80 fill. 13 kor. 40 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetből arankmentes 175—180 Vörös lóhere, kir aránkás 165—175 Vörös lóhere, nagy aránkás 150—160 Lucerna természetből arankmentes 130—138 Lucerna, világos szemű aránkás 115—102.

Nyilttér.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú ház szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos vagy megbízottja Dr. Kersék János ügyvéd Léván.

3261 és 3201/1913 tkvi szám.

Árverési hirdményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mecsy Lajos végrehajtható Klukan Istvánné szül. Krajcs Maria végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést a végrehajtást szenvedő Klukan Istvánné szül. Krajcs Mariának a lévai kir. járásbíró területe Nyír község határában fekvő és a nyíri 24 szíjtkvben A I 3—6 sor 37/a, 84/a, 104/a. és 109/a. hrszamu szántó és 1/4 telki közös legelő ingatlanoknak 1/2 részére 1150 korona a nyíri 50 szíjtkvben A I 1. 2. sor 26 és 28 hrszamu ház és kertben 1/2 részére 350 korona kiáltási árban az árverést elrendeli még pedig a Vhu 26 § alapján akként hogy ezen ingatlanok a megállapított kiáltási áránál alacsonyabb áron eladhatnak nem fognak.

Ezen nyilvános bírói árverés 1913 évi szept. hó 5 napján délután 3 órakor Nyír község hazánál lesz megtartva.

Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok kiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi 3333 számú I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékepes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. c. 179. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény: átzoigálatni, mely, kötelezettség alól csak a Vhu. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve.

A kiáltási árnál magasabb ígért esetében bánatpenz a Vhu 25. §-ának megfelelően és az ott jelzett jogkövetkezmények terhé alatt kiegészítendő.

Kelt Léván a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1913. évi szeptember hó 5 napján. Dr. Heinrich s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Bányai

kir. tkvvezető.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

A budapesti műtrágya szövetkezet képviselétében ezennel ajánlok mindenféle műtrágyát, mint Superfoszfát, Ammoniak, Csilisalpéter stb. waggonként és kicsinyben a legolcsóbb áron és mindezen produktumok nálam állandóan kaphatók.

Továbbá kapható nálam az összes erőtakarmányzikk: mint korpa, takarmányliszt, szárazszelet, olaj- és repcepegácsa ugyancsak a napi áron, waggonként és kicsinyben.

Végül D. Berl bécsi cég képviselétében ajánlok elsőrendű minőségű porosz kőszent, darabokban és koczkákban, nemkülönbén kocszot úgy waggonként, mint kicsinyben is.

WERBOFSZKY JOACHIM
LÉVÁN, LÁSZLÓ UTCZA
SCHOELLER PALOTÁVAL SZEMBEN.

Ügyvédjelöltet

esetleg joghallgatót keres szeptember hó 1-i belépéssel Dr. ROHONYI GYULA ügyvéd Léván.

Eladó ház.

Léván Galamb-utca 2. számú ház eladó. Ugyanott egy elegánsan butorozott szoba is azonnal kiadó.

Tejtermelők figyelmébe!

Megvételre keresek bármely mennyiségű tejet (a hűvösebb idő beálltával idénytejet is). Óvadék mellett megbízottjaim részére. Tejtermékek értékesítési vállalom

FLEISCHMANN

tejgazdasági berendezések értékesítési vállalat

Budapest, VII. Sip utca 24.

Használt tejgazdasági berendezések mindenkor vétele és eladása.

Eladó ház.

Léván, Klapka-utca 20 számú ház szabad kézből eladó, bővebb értesítést nyújt Dr. K M O S K Ó — BÉLA ügyvéd Léván.

Eladó birtok.

Lévától egy óra járásnyira fekvő 155 kat. hold prima birtok potom áron eladó, vagy haszonbérbe több évre kiadó aratás után átvehető. Bővebbet G U R A ÁGOSTON K A S S A. Gazdasági Akadémia címén.

Eladó ház.

Szepesi-utca 8. számú Kovátsik-féle ház azonnal eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

Kiadó üzlet.

Egy 40 éve fennálló fűszerüzlet, jó forgalmu helyen, összes berendezéssel és áruval együtt betegség miatt átadó. Bővebbet: özv. Weisz Fülöpné, Léva, Ozmán-tér 6.

!! Irodahelyiség.

Léván, Deák Ferenc-utca I. sz. alatti Frommer-fele házban egy szép utcai irodahelyiség november 1-től kiadó.

KOHN MANÓ

kályhászmester

Mozaik és Műközpont gyártó Léva.

50 % tüzelő anyag megtakarítás.

Kellemes és egészséges fűtés, ha kályhát az általam feltalált módszer szerint rakatja.

COKSZ és SZÉN-FÜTÉSRE igen alkalmas.

Elvállalom új kályhák és tűzhelyek felállítását a legdiszesebb kivitelig.

Továbbá a már használatban levő kályhák-nak az új módszerre való átalakítását.

Az épített közönség becses figyelmét felhívom saját gyártmányu

Mozaik és műkö

járdás lapjaimra egyszerű s diszes kivitelben melyek állandóan nagyobb mennyiségben raktáron vannak, vagy tetszés szerinti kivitelbenis rendelhetők.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Gallérokat vasal

Léva

Klapka-utca 22.

Besztercebányai Fiúinternátus.

Nevelő intézet, bentlakó és bejáró felső kereskedelmi, polgári, gimnázumi és fémipar iskolai tanulók számára.

Állandó tanári valamint orvosi felügyelet.

Gondos nevelés. — Kiváló ellátás.

Prospektust kívánatra az internátus igazgatósága Besztercebányán, ingyen és bérmentve küld.

Eladó ingatlanok.

Néh. NYITRAY FERENC örökösei tulajdonát képező összes ingatlanok egyenkint és részletekben is eladók. Bővebb felvilágosítást ad Dr. KMOSKÓ BÉLA ügyvéd, LÉVÁN.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kenyelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a Kereskedelmi bank Léva.

Szives tudomására adom

a t. közönségnek, hogy szövetraktáramban nagy választék áll nyári és őszi legfinomabb hazai és angol divat szövetekből.

Kedvező feltételek és jutányos árak. — Kérem tehát ezen kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét ilyen előnyösen nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA

férfiszabó
a nagytőzsde mellett.

— Eladó —

esetleg haszonbérbe adó az idősb **RÁCZ JÓNAS** tulajdonát képező, több kisebb-nagyobb föld- és szállótalajból álló kisbirtok, darabonként is. Ugyanott a gazdasági eszközök is eladók. — Csepregi-utcában pedig egy háztelek eladó. — Továbbá két szoba, konyha, istállóból álló lakás bérbeadó. Bővebb értesítést ad maga a tulajdonos Léva, Botka-u. 19. sz.

Pacolin

Pacocreolin-PEARSON.

Egy erős hatású fertőtlenítőszer, különleges angol anyagból előállítva, nélkülözhetetlen minden házban és istállóban.

Allandó használata által megóvjuk magunkat fertőző betegségektől.

Kérjük az állatorvos véleményét az istálló rendszeres fertőtlenítésének értéke felől!

Mindenütt kapható!

Óvakodjunk értéktelen utáztatoktól és kérjük határozottan

PACOLIN-PEARSON-t

csakis ilyen olmozott dobozokban.

Legolcsóbb fertőtlenítés!

Csak Pearson-féle készítményt használjunk.

PACOLIN MEDOL CREOLIN
1 kg K 1:50 (rüh elleni szer) 100 gr 60 f, 1 kg K 2:40

Mindenütt kiténtetve!

Utóbbi kiténtetések: Arany érem és tiszteletdíj Turinban, Drezdában, Brüsszel, Rio de Janeiroban.

Használati utasítás és vélemények sok évi használat eredményeiről a lerakatnál kaphatók.

Kapható Knapp Igná cdrogeriájában, Léván.

A Községi
Tisztviselők
Országos
Egyesületének
szerződéses
szállítói.

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedése
Alapított 1881. **LÉVÁN.** TELEFON 14.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
legjobb fűszer- s csemege árukban
valamint mindennemű vasáruk és konyha
felszerelési cikkekben.

Mezőgazdasági kerti, méhészeti, tejgazdasági szerszámok, épület és bútorgazdálkodás gyári raktára.

A Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet gyártmányainak, Szuperfoszfátnak legolcsóbb beszerzési forrása.

FRITZELAKK! a legjobb padlófesték
NUMATA a legjobb zománclakkfesték
házi használatra. bútornak, ajtónak stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIADÓSI

Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etikettre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: STERN JÓZSEF festékkereskedésében, LÉVÁN.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiallítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és Schrantz gőzcséplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek. Világhírű RAPID láncoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Ringló termés eladás.

A lévai állami gyümölcsfaiskola folyó évi mintegy 20—30 métermázsára becsült althán és nagy zöld ringló semmisi az állami gyümölcsfaiskolában Léván f. évi augusztus hó 18-án délután 4 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen — suly szerint — fog eladatni.

Léván, 1913. évi augusztus hó 14-én.

Az állami gyümölcsfaiskola kezelősége.

A hercegprímási uradalmak Jóságigazgatóságától.

490/1913.

Eladási versenytárgyalási hirdetmény.

Alulírt jóságigazgatóság f. évi szeptember 15-én d. e. 9 órára a primási uradalmi főpénztár tanácstermében zárt írásbeli ajánlatok alapján megtartott versenytárgyaláson el fogja adni a következő ingatlanokat:

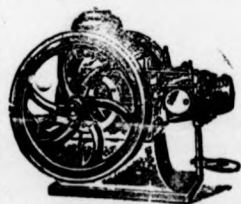
- 1) Héregi birtok, Héreg község, Komárom m. 302 K. h. 747□6l
- 2) Cservölgyi „ Ny-ujfalu „ Esztergom m. 167 K. h. 1336□6l
- 3) Szekeresdpa birtok, Szalka község, Hont m. 332 K. h. 1463□6l
- 4) Szúnyogdi földek, Szúnyogd „ Pozsony m. 58 K. h. 469□6l
- 5) Nyitraegerszegi rétek, Nyitraegerszeg község
Nyitra megye 52 K. h. 915□6l
- 6) Tildi birtok, Tild község, Bars megye 149 K. h. 1024□6l
- 7) Naszvadi saslövő, Naszvad község Komárom m. 50 K. h. 729□6l
- 8) Diósjenői faórház, Diósjenő község, Nógrád m. beltelekkel.
- 9) Fűzesgyarmati tisztai lak beltelekkel, Fűzesgyarmat közs., Hont m.

A versenytárgyalási eladási feltételek és az ajánlati minták a primási hivatalok bármelyikében megkaphatók vagy kívánatra elküldetnek.

Esztergom, 1913. augusztus hó.

A hercegprímási uradalmak Jóságigazgatósága.

A világhírű és legújabb rendszerű

TELEFON 12-76.

BOLINDER

NYERSOLAJ--MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest VI., Podman'czky-utca 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen Jótállás! Jutányos árak! Kiszívó fizetési feltételek! Felvilágosítás és ingyen árjegyzék!

Fiz ujj Berson

gummisarkot az egész világ ismeri és dic-
séri! Cipészétől határozot-
tan csak a valódi ujj BERSON-
gummisarkot kéré, aranydobozban a utasítom minden utatörőt vissza.
Bersonművek, Budapest, VII.
11303

1913. évi 1159. szám.

Versenytárgyalási hirdetés.

A selmezbányai m. kir. bányahivatal 530 q. a hodrusbányai m. kir. bányahivatal 330 q. és a kőrmőzbányai m. kir. bányahivatal 150 q. összesen 1010 q. 1913—14 évi zabszükségletét versenytárgyalás útján kívánja beszerezni.

A szállításra vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlataikat közvetlenül, vagy posta útján a m. kir. bányahivatalhoz Selmezbányán folyó évi augusztus hó 28-án délelőtt 9 óráig nyujtsák be annal is inkább mert a későbbben beérkezett ajánlatok tárgyalatni nem fognak.

Az ajánlatok ivenként szabályszerűen átírott 1 koronás bélyeggel látandók el, a boritékon „Ajánlat zabszállításra“, felirással, pecséttel lezárt sértetlen boritékban nyujtandók be s az ajánlathoz 1 kgr. zabminta csatolandó.

Az ajánlatban kijelentendő, hogy a szállításra felajánlott tiszta zab hektoliterenként legalább 44-48 kgr. súlyú, az egész összár pedig métermázsára vonatkoztatva számokkal és betűkkel kiirandó, megjegyezvén, hogy az egység és összár közötti eltérés esetén irányadó lesz az összár.

Ajánlattevők kötelesek a szállításra felajánlott zab értékének 50/0-át bánatpénz fejében a selmezbányai m. kir. bányakerületi főpénztárnál, esetleg más hazai állampénztárnál (adohivatalnál) készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, — hivatkozással ezen hirdetés számára, — letenni és a letétről szóló igazolványt, vagy közjegyzőileg bitelesített másolatát, esetleg a postai feladó vevényt az ajánlathoz csatolni. **A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.**

Az ajánlatban, a bánatpénz letételére hivatkozva kijelentendő, hogy ajánlattevő a kiírási miveletet ismeri és annak összes határozmányait magára kötelezőknek elfogadja,

Ezen hirdetéshez tartozó részletes szállítási feltételek, nemkülönbén a szabályszerűen összeállított ajánlati minta a kir. bányahivatal hivatalos helyiségében és hivatalos időben bármikor megkaphatók, esetleg kívánatra postai útján is megküldhetők.

A benyujtott ajánlatok folyó évi augusztus hó 28-án délelőtt 9 órakor a kiíró kir. bányahivatalnál az e célból kijelölt bizottság által fognak felbontatni, hol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal azoknak felbontásától számított 30 napig maradnak kötelezettségben, a hivatal pedig fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül a megajánlott árákra, szabadon választhasson, esetleg valamennyit el is vethesse.

Selmezbánya, 1913. évi augusztus hó 4-én.

M. kir. bányahivatal.

SZÁMITSA KI AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha
KERN TESTVÉREK
fűszer-, gyarmatáru és
vasnagykereskedésében
vásárol be.